

Riktvärden och åtgärdsgränser för vissa ämnen

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

På den här sidan hittar du information om riktvärden och åtgärdsgränser i dricksvatten för vissa ämnen som inte finns beskrivna i bilaga 2 till SLVFS 2001:30.

Vägledande riktvärden och åtgärdsgränser

Alla ämnen som kan förekomma i dricksvatten finns inte med i bilaga 2 till SLVFS 2001:30. Däremot har Livsmedelsverket valt att ge vägledande riktvärden och åtgärdsgränser för vissa ämnen som är av betydelse för dricksvattenkvaliteten. Här hittar du information om dem.

Cyanotoxiner

Åtgärdsgränserna bör tillämpas på dricksvatten (utgående och hos användare) men kan också användas som riktvärden för cyanotoxinhalten i råvatten. Här finns en sammanfattning av åtgärdsgränserna för respektive cyanotoxin:

Cyanotoxiner	Åtgärdsgräns
Mikrocystiner	1 µg/l
Anatoxin-a och homoanatoxin-a	1 µg/l
Cylindrospermopsiner	1 µg/l
Saxitoxiner	3 µg/l
Nodulariner	1 µg/l

Handbok - Cyanotoxiner i dricksvatten

Riktvärden för att motverka korrosion

Följande riktvärden bör tillämpas för att motverka korrosion:

Parameter	Riktvärde utgående dricksvatten	Kommentar
Alkalinitet	50 – 150 mg/l HCO ₃	Högre värde för att balansera höga klorid- och sulfathalter samt för att motverka kvalitetsförändringar vid långa uppehållstider.
Kalcium	20-60 mg/l Ca	
Klorid	<50 mg/l	
pH	>8	
Sulfat	<100 mg/l	

Tecknet < betyder "mindre än" och tecknet > betyder "större än".

Motverka korrosion

Poly- och perfluorerade alkylsubstanser (PFAS)

Vid fynd av PFAS i dricksvattnet utan att åtgärdsgränsen 90 ng/l PFAS överskrids bör åtgärder ändå vidtas för att långsiktigt minimera exponeringen av PFAS via dricksvattnet. Det motiveras av att PFAS tillförs kroppen även via andra källor än dricksvattnet (till exempel insjöfisk) och att ämnena ansamlas i kroppen. Därför är det viktigt att minska intaget av PFAS överallt där det är möjligt.

>90 ng/l PFAS

- Vidta snarast åtgärder för att sänka halten av PFAS till så låga halter som är praktiskt möjligt. Svenskt Vatten har mer information om åtgärder för att sänka halten.
- Informera kontrollmyndigheten. Det kan behövas kompletterande riskhanteringsåtgärder om exempelvis fiskkonsumtion. Om råvattnet kommer från en yvattentäkt bör kontrollmyndigheten se till att även halterna i konsumtionsfisk från yvattentäkten undersöks.

>900 ng/l PFAS

- Undvik att dricka vattnet eller äta mat som tillagats med vattnet tills halterna sänks så långt som möjligt under 90 ng/liter.
- Vidta omedelbart åtgärder för att minska halterna av PFAS i dricksvattnet. Svenskt Vatten har mer information om åtgärder för att sänka halten.
- Livsmedelsverket kan kontaktas för en individuell riskvärdering.

Beräkning av den totala halten PFAS i dricksvattnet vid varje undersökningstillfälle görs genom att summera av alla fynd av PFAS-11. Resultat som är "mindre än" (<) ska inte ingå i summeringen. Om andra PFAS än de elva som finns nämnda signifikant påverkar totalhalten bör Livsmedelsverket kontaktas för rekommendationer om riskhanteringsåtgärder.

Kvantifieringsgränsen (LOQ; level of quantification) för enskilda PFAS bör vara i storleksordningen 1-10 nanogram/liter.

Poly- och perfluorerade alkylsubstanser (PFAS)

Riskhantering – PFAS i dricksvatten och fisk

Guide om PFAS, Kemikalieinspektionens webbplats

Uran

Uran är ett exempel på ett sådant ämne som inte finns med i gränsvärdesbilagan men ändå kan behöva undersökas som en följd av kraven i 13 § andra stycket SLVFS 2001:30.

Både epidemiologiska studier och djurförsök har visat att uran i dricksvatten kan påverka njurfunktionen. Njurarna påverkas av uranets kemiska egenskaper, inte av dess strålning. 2011 ändrade WHO sitt tidigare riktvärde för uran i dricksvatten från 15 µg/l till det nya riktvärdet 30 µg/l. Livsmedelsverket har sedan dess uppdaterat sin riskvärdering och rekommenderar dricksvattenproducenter att vidta åtgärder om dricksvattnet innehåller 30 µg/l uran eller mer.

Uran

Senast uppdaterad 8 juni 2021 Ansvarig grupp SV_SL